

TIMOR WSCHODNI

EFEKT
DOMINA

SCENARIUSZ LEKCJI

ŁĄCZ SIŁY
WE WSPÓLNYM CELU

Czas trwania
45 minut

TEMAT

ŁĄCZ SIŁY WE WSPÓLNYM CELU

Zaaranżuj salę do pracy w grupach. Wydrukuj materiały z załączonej płyty. Przygotuj projekcję fragmentów filmu zamieszczonych na płycie. Przed zajęciami zapoznaj się z całym odcinkiem dostępnym na stronie www.kulczykfoundation.org.pl

DLACZEGO WARTO PORUSZYĆ TEN TEMAT

To, co indywidualne często jest ważniejsze od tego, co wspólne. Liczą się indywidualne cele, indywidualnie realizowane zadania, indywidualne potrzeby, indywidualne możliwości. Wielu ludzi sądzi, że sami najlepiej wszystko zaplanują, zorganizują, zrealizują, wykonają, dopilnują czegoś, dopracują coś, wykończą itp. Tymczasem tak naprawdę mogą ponosić duże koszty takiej indywidualizacji. Chodzi m.in. o poczucie osamotnienia czy przemęczenia, brak czasu, frustrację z powodu niezrealizowanych zamierzeń i niedotrzymanych terminów. Wystarczy rozejrzeć się dookoła, by dostrzec, że inni ludzie mają cele takie jak my i podobne problemy z ich realizacją. A działając samotnie, są tak samo zmęczeni i sfrustrowani. Może zatem warto połączyć siły we wspólnym działaniu.

CĘLE ZAJĘĆ

Może uda się zrobić z uczniami jeden krok, może dwa, a może aż trzy. Zawsze będzie to Wasz wspólny sukces – Twój i Twoich uczniów!

Krok 1 – WIEM: Uczeń wie, że są cele i zadania, które można realizować wspólnie z innymi.

Krok 2 – CZUJĘ: Uczeń potrafi określić, jak czuje się osoba, która współdziała z innymi.

Krok 3 – POMAGAM: Uczeń podejmuje współpracę z innymi.

WPROWADZENIE DO ZAJĘĆ

Podziel uczniów na grupy. Rozdaj im plan dnia czteroosobowej rodziny. Oto jego fragment (resztę uzupełnij według własnego uznania):

Poniedziałek 15 stycznia 2018 roku, poranek

Godzina	Mama	Tata	Marek	Julia
6.00	Wstaje.	Wstaje.	Śpi.	Śpi.
6.15	Robi kawę i kanapkę.	Czas na toaletę.	Śpi.	Śpi.
6.30	Prasuje sukienkę.	Robi herbatę i kanapki.	Wstaje.	Wstaje.
6.45.	Szykuje dla siebie sałatkę do pracy.	Prasuje koszulę.	Robi kakao, szykuje kanapkę.	Czas na toaletę.
7.00	Wyprowadza psa.	Czeka w kolejce do łazienki.	Czas na toaletę.	Robi herbatę i szykuje kanapkę.
7.15	Czeka w kolejce do łazienki.	Czas na toaletę.	Prasuje swoje ubrania.	Pakuje plecak.
7.30	Czas na toaletę.	Karmi psa, kota, rybki.	Szykuje drugie śniadanie do szkoły.	Prasuje spodnie.
7.45.	Wychodzi do pracy.	Wychodzi do pracy.	Daje psu i kotu wodę i smakołyki.	Wychodzi do szkoły.
7.50	W samochodzie, w drodze do pracy.		W autobusie, w drodze do szkoły.	Zapomniał śniadania, wchodzi do sklepu po bułkę.
8.00		W samochodzie, w drodze do pracy.	W szkole.	Wchodzi do szkoły.

Porozmawiaj z uczniami, posiłkując się następującymi pytaniami:

- Jak wygląda poranek tej rodziny?
- Czy coś was zastanawia w tej organizacji dnia?
- Czego zabrakło w relacjach między poszczególnymi osobami?

Wskazówka:

Zwróć uwagę uczniów na zupełny brak współpracy, który utrudnia organizację porannych czynności. Każdy wykonuje te same rzeczy, czeka w kolejce. Rano wszyscy się spieszą, więc się denerwują, popędzają się wzajemnie, odczuwają dyskomfort.

ZAPOWIEDŹ PROJEKCJI FILMU

Zapowiedz projekcję, możesz użyć następujących słów: w naszym życiu jest wiele takich sytuacji, kiedy współpraca nie tylko usprawnia wykonywanie codziennych czynności, lecz także umożliwia przeżycie. Taką sytuację przedstawiono w reportażu.

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 52

TIMOR WSCHODNI: mały kraj wielkiej biedy

PAŃSTWO, O KTÓRYM ZAPOMNIAK ŚWIAT

Timor Wschodni to najmłodszy kraj na kontynencie azjatyckim. Leży na niewielkiej wyspie Timor, na północ od Australii. Powierzchnia jego jest nieco mniejsza od województwa małopolskiego i wynosi niewiele ponad 15 tys. km². Liczba ludności to ponad milion mieszkańców. Timor oblewają turkusowe wody morza Timor, Savu i Banda. Wydawać by się mogło, że to raj na ziemi, ale niestety tak nie jest.

Kraj ten do 1975 roku był kolonią portugalską. To tu Portugalczycy odkryli drzewo sandałowe, a wraz z nim możliwość produkcji luksusowych mebli i perfum, a następnie uprawy kawy. Dopiero zamach stanu

Czytaj dalej na 52 stronie

w Portugalii przyczynił się do opuszczenia terenu wyspy przez kolonizatorów. Niestety, Timor był niepodległy przez zaledwie dziewięć dni.

Armia indonezyjska zaatakowała to małe państwo. Posługując się hasłami obrony przed komunizmem i zyskując przychylność Stanów Zjednoczonych oraz Australii, wdarła się na terytorium Timoru Wschodniego. W grudniu 1975 roku rozpoczęto inwazję. Już w następnym roku wyspa ta została przyłączona jako 27. prowincja do Indonezji. Dochodziło tam do makabrycznych zbrodni, tortur, gwałtów na kobietach i niehumanitarnego upokarzania miejscowej ludności.

Prawie 25 proc. ludności Timoru zginęło w czasie tej okupacji. Jako przykład można podać masakrę w Santa Cruz w 1991 roku, kiedy w czasie uroczystości pogrzebowych młodego chłopaka śmierć poniosło z rąk indonezyjskich żołnierzy ponad 270 osób. Duża część pozostałych mieszkańców wyspy została przymusowo wysterylizowana, a matkom zabierano małe dzieci zaraz po ich urodzeniu. Cel był jeden – zniszczenie miejscowej populacji. Agresor sprowadzał również ludność z przeludnionej Jawy, aby tylko wypierać miejscowych Timorczyków z własnej wyspy.

HISTORIA:

PODOBNE LOSY POLSKI I TIMORU

Prawie 97 proc. mieszkańców tego kraju wyznaje katolicyzm. Lata okupacji przez Indonezję – najliczniejszy kraj muzułmański – sprawiły, że wiara stała się sposobem przetrwania i dawała siłę do dalszego życia. Tak jak w Polsce w czasie komunizmu Kościół był kolebką samoorganizowania się społeczeństwa, tak również tu stał się sposobem na przeciwstawienie się dominacji najeźdźcy.

Istotnym wydarzeniem dla miejscowej ludności stała się pielgrzymka Jana Pawła II w 1989 roku. Choć papież nie wypowiedział tam tak ważnych słów, które padły w Polsce: „Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi, tej ziemi”, to dla Timorczyków sam fakt przybycia Ojca Świętego do ich kraju, który oficjalnie wówczas nie istniał, był niezwykle ważny. Od tej wizyty rozpoczyna się droga ku wolności tego państwa.

W 1999 roku odbyło się tu referendum, w którym ponad 78 proc. ludności kraju opowiedziało się za niepodległością. Niestety, spowodowało to kolejny pogrom i egzekucje na cywilach. Indonezyjczycy, opuszczając wyspę, palili, dewastowali i grabili wszystko po drodze. Timor Wschodni odzyskał niepodległość dopiero w maju 2002 roku, stając się w ten sposób najmłodszym azjatyckim i pierwszym suwerennym krajem w XXI wieku.

Czytaj dalej na 53 stronie

PROJEKCJA FILMU

REFLEKSJA PO FILMIE

Bezpośrednio po projekcji porozmawiaj z uczniami. Mogą Ci pomóc następujące pytania:

- Jak żyją mieszkańcy Timoru?
- Co im ułatwia życie?
- Co daje im współpraca?

ZADANIE

Zaplanujmy wspólnie dzień

Podziel uczniów na zespoły. Wróć do zadania z początku lekcji. Rozdaj plany dnia. Poproś, by zastanowili się, w jaki sposób rodzina może usprawnić wykonanie poszczególnych czynności. Jakie ważne dla nich cele mogą wspólnie osiągnąć?

Teraz rozdaj niewypełnione plany dnia dla Marka, Julii i ich rodziców oraz zadania, które trzeba wykonać po południu i wieczorem.

Niech uczniowie zaplanują poranek, popołudnie i wieczór.

Pora dnia	Mama	Tata	Marek	Julia
Rano				
Po południu				
Wieczorem				

Zadania:

- przygotowanie posiłków,
- pranie,
- prasowanie,
- sprzątanie po posiłkach,
- spacer z psem,
- zabawa z kotem,
- karmienie zwierząt,
- odkurzenie,
- zakupy,
- inne (pomysły uczniów).

Powiedz uczniom, że planując zadania dla członków rodziny, powinniśmy kierować się ważnymi dla nas celami. Takimi celami mogą być utrzymanie porządku w domu, wspólna rozmowa, czas dla siebie itd..

ROZMOWA

Zachęć uczniów do udziału w rozmowie.

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 53

Możesz wykorzystać następujące pytania:

- Kto jest odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych zadań?
- Dlaczego podzieliliście zadania w taki sposób?
- Jakie cele zostały osiągnięte?
- Na czym polega współpraca?
- Jakie korzyści mogą mieć wszyscy członkowie rodziny z podejmowanej codzienne współpracy?

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Poprowadź uczniów przez następujące etapy:

1. Uświadomienie im ich wiedzy na temat sytuacji drugiego człowieka (**WIEM**);
2. Zwrócenie uwagi na rolę emocjonalnego zrozumienia czyjegoś problemu i utożsamienia się z tą osobą (**CZUJĘ**);
3. Podjęcie decyzji o aktywnej pomocy (**POMAGAM**).

WIEM:

Podkreśl, jakie korzyści daje współpraca na co dzień. Zwróć uwagę na podział zadań. Zaznacz, że dzięki temu każdy może zyskać czas wolny na rozwijanie swoich pasji, zainteresowań oraz na odpoczynek.

CZUJĘ:

Zaznacz, że jeżeli możemy współpracować z innymi, dzielić się z nimi pracą, czyli możemy na nich liczyć, to nasze samopoczucie jest lepsze niż wtedy, kiedy musimy wszystko wykonać sami. Inni także czują się szczęśliwsi, jeśli włączymy się w to, co robią!

POMAGAM:

Poproś uczniów, by zastanowili się, w jaki sposób mogą współpracować w swoich rodzinach z najbliższymi i jakie cele mogą wspólnie osiągnąć. Rozdaj im kartki i poproś, by każdy zapisał na nich swoje pomysły. Rozpocznij kolejną lekcję od przedstawienia wyników tego zadania. Zadbaj o zachowanie anonimowości uczniów. Możesz zachęcić podopiecznych do rozmowy na ten temat.

OBYCZAJE: WOLNOŚĆ NIESTETY NIE WYSTARCZY

Obecnie to jeden z najbiedniejszych regionów świata. Brakuje tu wszystkiego: czystej wody, dróg, elektryczności, szpitali, dostępu do edukacji. Kraj zmaga się z ogromną biedą i analfabetyzmem. Prawie jedna trzecia obywateli nadal nie umie czytać ani pisać, a dwie trzecie mieszkańców żyje w ekstremalnej biedzie. Dzieci nie uczą się, bo rodziców nie stać na zeszyt lub nie ma osoby, która mogłaby zaprowadzić dziecko do szkoły.

Z drugiej strony brak edukacji skutkuje brakiem świadomości możliwości poprawy własnego losu. Spotkamy tu rodziny wielodzietne z siedmiorgiem lub dziesięciorgiem dzieci, które nie wiedzą, za co przeżyją kolejny dzień. Trudno jest walczyć z biedą, gdy dotyka ona prawie każdego i w każdym miejscu tego kraju.

Niestety, ogromnym problemem tego państwa jest również ciche przyzwolenie społeczności na przemoc wobec kobiet i dzieci. Ponad 80 proc. kobiet uważa, że mąż ma prawo je uderzyć. Przemoc stała się normą i nikt na nią nie reaguje. Domowa agresja nie wychodzi poza cztery ściany. Wszyscy o niej wiedzą, ale nikt nie mówi o niej głośno.

POMOC: ZAWSZE MOŻNA COŚ ZMIEŃCIĆ

Dobrze, że w tym kraju są tacy ludzie jak Bella Galhos, która walczyła o niepodległość Timoru Wschodniego w kraju i na uchodźstwie w Kanadzie. Bella założyła fundację Santana Unnipesoal, która uczy miejscową ludność współpracy i dzielenia się dobrami. To dzięki niej kilka rodzin utworzyło spółdzielnię socjalną. Razem pracują, sieją, doglądają roślin, a następnie zbierają plony.

Bella mówi też głośno o przemocy wobec kobiet i dzieci. Otwarcie rozmawia na te tematy z ludźmi i wyciąga pomocną dłoń do bitych i maltretowanych kobiet. Podejmuje też dyskusje z dziećmi w szkołach, gdyż to od nich trzeba zacząć tę zmianę myślenia – przemoc jest niedozwolona. Daje im szansę na rozwiązanie tego powszechnego problemu. Warto pamiętać, że bieda często rodzi przemoc, a ta z kolei potęguje biedę. ■

Nadzieja w walce z ubóstwem! Wejście do Libulora Green School, czyli szkoły, która uczy ekologicznego rolnictwa.